

НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС ЗА ИЗДИРВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

100 ГОДИНИ ОТ ОБЯВЯВАНЕ НЕЗАВИСИМОСТТА НА БЪЛГАРИЯ

РАЗРАБОТКА НА ТЕМА:

ПРЕДИ СТО ГОДИНИ И СТО ГОДИНИ СЛЕД ТОВА

Разработили: Калин Даскалов - СОУ „Иван Вазов”, 11^и
клас, гр. Плевен; тел. 0899626438; адрес: гр. Плевен, ж.к.
„Мара Денчева” №11, ап.33; e-mail:
nocturnaldask@gmail.com

Ивайло Домбев - СОУ „Иван Вазов”, 11^и
клас, гр. Плевен; тел. 0883354162; адрес: гр. Плевен, бул.
„Данаил Попов” №16, ап.31; e-mail: esk00@abv.bg

Научен ръководител: Габриела Велева

Плевен 2009 – СОУ „Иван Вазов”

Преди сто години и сто години след това

За да започнем издирвателската си дейност, бяхме провокирани не само от условията на конкурса, но и от едно залесяване, което стана в двора на нашето училище точно на 22.09.2008 г. Историята на този акт ни зададе въпроси, чиито отговори можехме да получим само ако намерим един общински протокол от 1908 г. и един музеен работник.

Стремежът ни бе да представим такъв тип архивен документ, който не само е малко експлоатиран, но е свързан с местната история и дори успя по някакъв начин с появяването си да раздвижи обществения живот в град Плевен.

Започнахме с тукашния Държавен архив и Регионалния исторически музей. Скоро установихме, че архивите са нещо като сейф на времето. Там то складира своите спомени, постепенно ги гримира в цветовете на стара хартия и старателно им поставя пудра на прах от безвремие. И колкото и лирично да звучи дотук, оказа се също, че архивите са и място, където историята си обявява среща с всеки, който тръгне по следите на миналото. Сякаш иска лично да го види с очите на стари портрети и да му сподели истини чрез шума на пожълтели страници.

Явявайки се на една такава среща, музейният работник Красимир Петров попада на документ, един от многото забравени във времето. Секунди трябват на господин Петров да разбере, че заведения като архивна единица ф60 КА., оп. I. а. е. 79. л. 138, 139 на Държавен архив гр. Плевен – Протокол от Плевенското градско общинско управление - №18, от 3.X.1908 г, или както за по-кратко ще го наричаме Протокол №18 е нещо уникално. Това е така, защото в Плевен са малко документираните събития от обявяването на българската независимост и честванията по нея, а тези пък, които не са публикувани до момента, се броят на пръсти.

Протокол № 18 от октомврийската сесия на тогавашния Общински съвет в града се състои от три страници и наред с други разглеждани проблеми съдържа решение, което наистина дава възможност на Независимостта да пусне и в буквалния смисъл „дълбоки корени” в Плевен. По онова време в чест на събитието, обикновени хора и управници търсят начин да увековечат този дългоочакван момент за България. Наелектризираното национално самочувствие на вече свободни хора, провокира различни идеи у населението. Според протокол № 18, надделява тази за залесяване отделни части на града, по случай най-истинското нещо за българската независимост - нейното обявяване.

18

Протоколъ

Гос. Председатель Прохоро Овчинниковъ
сѣданъ, состоявшій въ субботу 14-го числа
3-го Октября 1909 года.

Присутствовали: Князь Алексей Львовъ,
Мануйловичъ Кудрявцевъ, Кс. Ксенофонтовъ и Мана-
фровъ Т. Ксенофонтовъ и отсутствовали: А. А. Ко-
новаловъ, М. М. Коноваловъ, М. М. Коноваловъ, М.
Кайгородовъ, М. М. Коноваловъ, М. М. Коноваловъ
и М. М. Коноваловъ. Отсутствовали: М. М. Коноваловъ,
М. М. Коноваловъ, М. М. Коноваловъ и М. М. Коноваловъ.

Князь А. Л. Коноваловъ, не имея каких-либо
предложений, предложил сѣданъ прекратить и
засѣданъ прекратить за отсутствиемъ
кворума. С. С. Коноваловъ предложил начать
рассмотрѣние предложеній въ субботу 14-го
числа.

Потомъ
мы
сказали
сказали
сказали

1. Предлагается и постановить устроить
всѣмъ членамъ за сѣданъ на частномъ за сѣданъ
1909 года по случаю праздниковъ.

2. Предлагается и постановить въ праздники
сказали до 31-го Декабря 1909 года.

3. Предлагается и постановить въ праздники
сказали за сѣданъ 1909 года за сѣданъ
сказали, сказали, сказали и пр.

4. Предлагается и постановить, каково
сказали, сказали, сказали, сказали и пр. за сѣданъ
сказали, сказали, сказали и пр.

5. Предлагается и постановить, каково
сказали, сказали, сказали, сказали и пр. за сѣданъ
сказали, сказали, сказали и пр.

6. Предлагается и постановить, каково
сказали, сказали, сказали, сказали и пр. за сѣданъ
сказали, сказали, сказали и пр.

7. Предлагается и постановить, каково
сказали, сказали, сказали, сказали и пр. за сѣданъ
сказали, сказали, сказали и пр.

8. Предлагается и постановить, каково
сказали, сказали, сказали, сказали и пр. за сѣданъ
сказали, сказали, сказали и пр.

Въспомогательная комиссия за упрощением са-
 зорныхъ делъ, въ составѣ которой въ-
 сѣдѣтели: П. Козловъ, У. Ивановъ и Кай-
 саровъ Кайсаровъ. Да предложатъ проектъ
 закона, а это мѣсто не сдѣлать, да мѣсто не расче-
 нать.

Всѣмъ же при этомъ предложено, да мѣсто не расче-
 нать.

IV. Комиссия за упрощениемъ са-
 зорныхъ делъ, въ составѣ которой въ-
 сѣдѣтели: П. Козловъ, У. Ивановъ и Кай-
 саровъ Кайсаровъ. Да предложатъ проектъ
 закона, а это мѣсто не сдѣлать, да мѣсто не расче-
 нать.

V. Комиссия за упрощениемъ са-
 зорныхъ делъ, въ составѣ которой въ-
 сѣдѣтели: П. Козловъ, У. Ивановъ и Кай-
 саровъ Кайсаровъ. Да предложатъ проектъ
 закона, а это мѣсто не сдѣлать, да мѣсто не расче-
 нать.

VI. Комиссия за упрощениемъ са-
 зорныхъ делъ, въ составѣ которой въ-
 сѣдѣтели: П. Козловъ, У. Ивановъ и Кай-
 саровъ Кайсаровъ. Да предложатъ проектъ
 закона, а это мѣсто не сдѣлать, да мѣсто не расче-
 нать.

VII. Комиссия за упрощениемъ са-
 зорныхъ делъ, въ составѣ которой въ-
 сѣдѣтели: П. Козловъ, У. Ивановъ и Кай-
 саровъ Кайсаровъ. Да предложатъ проектъ
 закона, а это мѣсто не сдѣлать, да мѣсто не расче-
 нать.

Корреспон-
 дентъ въ
 горахъ -

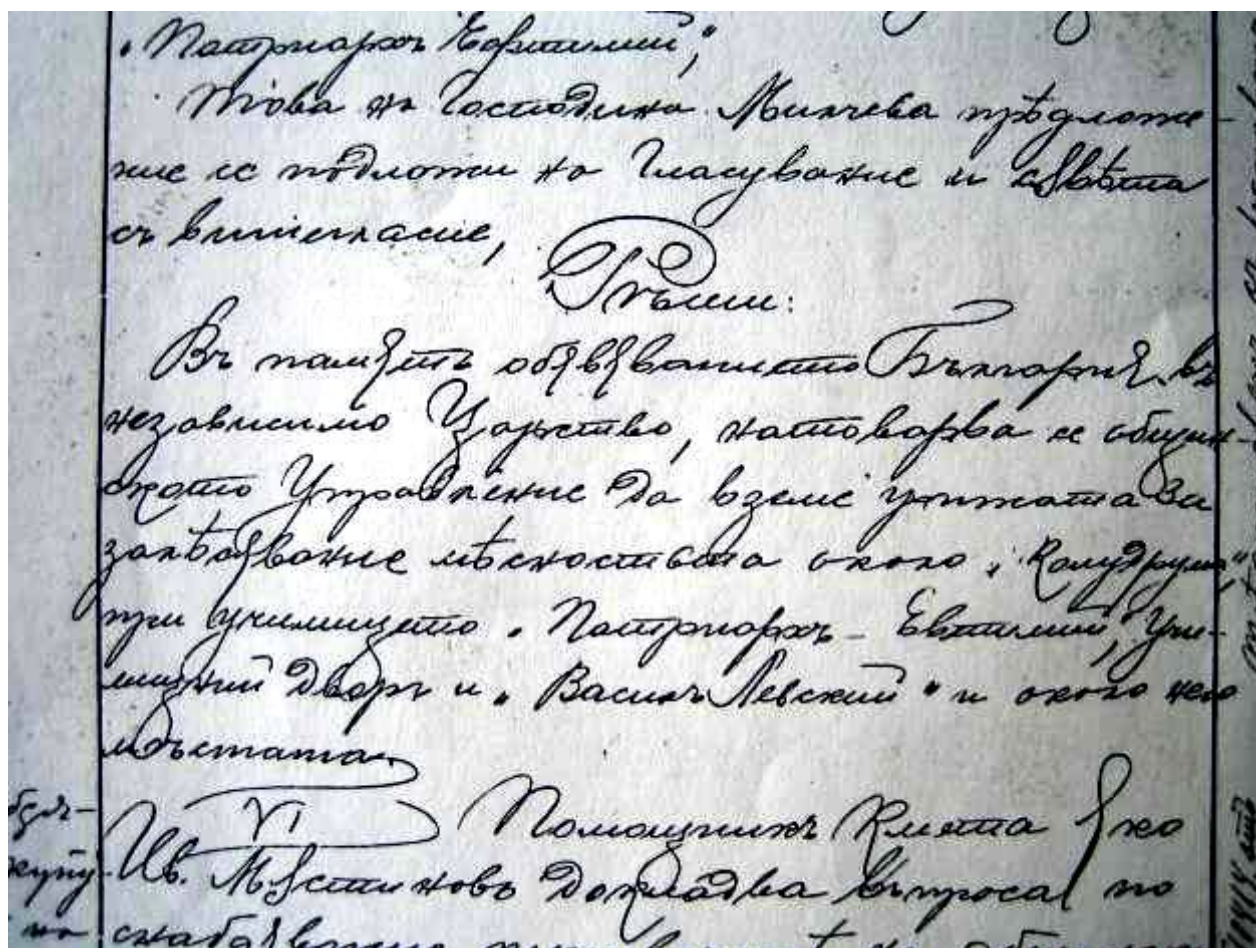
Корреспондентъ въ горахъ

Корреспондентъ въ горахъ

Корреспондентъ въ горахъ

Корреспондентъ въ горахъ

Самото предложение е на общинския съветник Асен Милчев. Според протокола, активна позиция по въпроса за честване на празника чрез акт на залесяване има и тогавашния кмет на Плевен Ангел Данов от Демократическата партия. След кратък спор, за места на дърветата са избрани районите на плевенските училища „Патриарх Евтимий” и „Васил Левски”.

Решението влиза в сила, дърветата са посадени, а протоколът от общинското заседание попада в графата на забравата за цели 100 години, за да изстрада сред прашните рафтове на Държавния архив своя синдром на „спящата красавца”. След един век бива „събуден”, и въпреки, че неговото преоткриване става причина идеята за залесяване отново да се възроди, този документ и до днес не е публикуван.

С интересният си разказ за онези времена и събития, музейният работник г-н Петров ни провокира да проследим дали протокол №18 няма по-нататъшна история или по-точно дали акта на залесяването не се превръща в традиция за Плевен при отбелязване деня на българската Независимост в годините по онова време.

Приехме го като предизвикателство, защото протокола беше открит само преди една година и в тази насока на издирвателска дейност досега никой не беше работил.

Решихме да започнем с пресата, за да видим как реагира тя на тогавашните събития. Въпреки множеството консултации и проучване констатирахме, че не е останал нито един вестник, издаван през 1908 г. в града ни, който да е отразил новината за българската Независимост. С местната преса ударихме на камък!

Но в библиотеката на Историческия музей в Плевен, изнамерихме два уникални броя на вестник „Българска независимост“ от 30.09.1908 г., бр.171 и от 01.10.1908 г., бр.172. Те са представени с по една единствена бройка, които макар и силно увредени от времето, представят събитията от непосредственото обявяване на Независимостта през 1908 г. След поискана от нас справка се оказа, че това са и единствените запазени екземпляри в цяла Плевенска област.

Новините отразени на вече пожълтелите страници от двата броя, буквално разкъсват историческото пространство между Търново и София и вдъхновявайки перото на тогавашния журналист, обикалят България, поощрени вероятно от скоростта на конския бяг и сцеплението между копита и кълдаръмни пътища. Тъй като в Плевен, както вече споменахме, не са запазени отзиви в местната преса, това е един от източниците, които са снабдили тогавашното плевенско население с информация за септемврийската Независимост и за действията на царя и правителството по нейното обявяване.

Макар, че времето не е запазило документални следи в местната ни преса излизала през 1908 г., емоционалните следи от 22 Септември, превръщат датата в празнично събитие за Плевен още на следващата 1909г.

В читалище „Съгласие” открихме един единствен запазен брой на излизалият по онова време в града ни вестник „Народен глас”. Новините от първата годишнина на Независимостта са запечатани върху страниците му под брой №3 от 26.09.1909 г. До сега този вестникарски екземпляр не е използван в публикации. Представя ни честванията на празника, в Търново, и тези в Плевен. Основно място е отделено за речите на тогавашния плевенски кмет Ангел Данов и на окръжния управител Таслаков.

Има дори информация за тоста вдигнат от героя на Независимостта, министър председателя Ал. Малинов.

Отражено е като новина и организираното общоградско шествие на плевенските граждани, но за дървета и залесяване нито дума.

Според вестник „Народен глас“ от 26.09.1909г шествието по отбелязване на първата годишнина от Независимостта, започва от църквата св. „Николай“, където се отслужва литургия, минава покрай читалище „Съгласие“ и от там продължава към паметника на Руския войн в централния парк на Плевен. И тъй като в тогавашната преса снимките все още не са се сприятелили с текста, сега ви представяме експонати от Регионалния исторически музей, отдел Нова история, с електронен адрес old5 и old6 от pleven.ws

Снимка на старата сграда на читалище „Съгласие“

Шествие по улиците на Плевен

След като в пресата и от 1909г~1910г не открихме потвърждение за превръщането на залесяването в чест на празника 22 септември в традиция, решихме да издирим дали днес от дърветата на протокол №18 е останало нещо. След разговори с хора живеещи в районите на споменатите вече училища „Патриарх Евтимий” и „Васил Левски”, както и с техните директори, с радост установихме, че от далечната 1908г все пак е оцеляло едно единствено дърво.

Макар в общинския протокол да не е споменат вида на засадените тогава дървета, сега след 100 години вече го знаем. В чест на Независимостта на България в Плевен са залесили източно европейски чинари. А дървото, което вдъхна „нов живот“ на нашия протокол №18 се намира в района на малкото начално училище „Патриарх Евтимий“.

Въпреки, че в хода на нашата издирвателска дейност не намерихме доказателства за установяване на традиция в залесяването в началото на века, решихме, че за това и след 100 години все още не е късно.

Началото поставя г-н Кр.Петров през 2008г., с предложение до днешния Общински съвет за възраждане на идеята за залесяване. Обосновава се с историческата подложка на протокол № 18 от 1908г. Комисията по култура я

одобрява и дори я разширява с решение за поставянето на паметник – морена в чест на Независимостта пред сградата на плевенския Драматичен театър „Иван Радоев“. Мястото не е избрано случайно, то е в непосредствена близост до църквата „Св. Николай“, от където както вече описахме през 1909г тръгва общоградско шествие по случай празника и неговата първа годишнина.

Паметника – морена е по проект на Кирил Мескин, скулптор и преподавател във Великотърновския университет. Авторът е заложил на символизма – половината от камъка е сив гранит от района на Сандански, другата половина е бял мрамор от град Прилеп в Македония....

Решенията на Общинския съвет през 2008г., направиха от нашето СОУ „Иван Вазов“ днешния дом за Новите дървета на българската Независимост. Лично кмета на гр.Плевен Найден Зеленогорски и директора на училището Димитър Митев направиха залесяването по случай сто годишния юбилей. Поставен беше и паметен знак.

Лично на нас конкурсът, в който сега участваме ни подаде идеята да излезем с предложение от името на ученическия ни клуб Краезнание за следващата годишнина на Независимостта, всяко училище в Плевен да засади по едно дърво, а ако това се

превърне в традиция днес ще сме преборили синдрома на емоционалната амнезия, а УТРЕ Плевен ще има поне СТО нови дървета.

